

PRITARTA

Mažeikių r. Viekšnių Vinco Deniušio
meno mokyklos mokytojų tarybos
2015 m. balandžio 27 d. posėdyje, protokolo Nr. V5-6

PATVIRTINTA

Mažeikių r. Viekšnių Vinco Deniušio
meno mokyklos direktoriaus
2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V1-27b.

MAŽEIKIŲ R. VIEKŠNIŲ VINCO DENIUŠIO MENO MOKYKLOS PRADINIO TEATRINIO FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pradinio teatrinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programos (toliau – Programos) paskirtis – užtikrinti formalųjų švietimą papildančio ugdymo kokybę.
3. Programos trukmė – 2 metai.
4. Vidutinis mokinių skaičius grupėje – 10.
5. Programai įgyvendinti mokymo aplinka ir mokymo priemonės:
 - 5.1. judėjimui pritaikytos klasės su persirengimo kambariais, langų užtemdymo įranga ir teatrinio apšvietimu;
 - 5.2. mobiliųjų dekoracijų detalės, teatrinio kostiumo dalys, sceniniai daiktai, kitos priemonės, kurių reikia teatro technologijų ir grimo pamokoms;
 - 5.3. įgarsinimo aparatūra, vaizdo demonstravimo aparatūra, kompiuteris, filmavimo kamera, garso ir vaizdo įrašų rinkiniai;
 - 5.4. sandėlis dekoracijoms, kostiumams ir rekvizitams.
6. Baigusiems programą mokiniams rekomenduojama teatrinį ugdymą tęsti, renkant pagrindinio teatrinio formalųjų švietimą papildančio programą arba kitą teatrinio neformaliojo vaikų švietimo programą.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA

7. Programos tikslas – padėti mokiniams įgyti pradines teatro krypties žinias, gebėjimus ir įgūdžius, nuosekliai ir sistemingai ugdyti jų prigimtinius gebėjimus ir individualumą, kultūrinį sąmoningumą ir estetinę nuovoką.
8. Programos uždaviniai:
 - 8.1. padėti mokiniams išmokti tikslingai naudotis pagrindinėmis teatro raiškos priemonėmis;
 - 8.2. atskleisti ir plėtoti mokinių meninius gebėjimus;
 - 8.3. ugdyti mokinių kultūrinį sąmoningumą ir estetinę nuovoką, kuriant meniškai vertingą, įvairią ir estetišką, kūrybiškumą skatinančią ugdymosi aplinką, lankant kultūrinius renginius.
9. Programą sudaro branduolio dalykai ir pasirenkamieji dalykai.
10. Programos branduolį, kuris mokiniams yra privalomas, sudaro šie dalykai:
 - 10.1. vaidyba;
 - 10.2. sceninė kalba;
 - 10.3. sceninis judesys;
 - 10.4. vaidinimų kūrimas.

11. Pasirenkamuosius dalykus siūlo mokykla. Rekomenduojami šie dalykai: dainavimas, šokis, muzikos instrumentas, grimas, teatro technologijos ir kt.

III SKYRIUS VAIDYBA

12. Vaidybos paskirtis – lavinti kūrybinį dėmesį, vaizduotę, pojūčius, fantaziją, emocinę atmintį, pastabumą, išmonę, drąsą, bendravimą ir bendradarbiavimą, pasitikėjimą savimi. Skatinti mokinių kūrybinius išgyvenimus, kritinį mąstymą, suteikti galimybes individualiai išraiškai.

13. Vaidybos tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias padėti mokiniams įgyti vaidybos pradmenis, ugdyti kūrybiškumą ir estetinę nuovoką, tvirtą charakterį, bendravimo gebėjimus, pasitikėjimą savimi.

14. Vaidybos uždaviniai:

14.1. mokyti mokinius organiškai ir tikslingai atlikti sceninį veiksma;

14.2. nuosekliai lavinti mokinių kūrybinį mąstymą ir improvizacinius gebėjimus;

14.3. mokyti mokinius analizuoti, suvokti, vertinti įvykius, reiškinius, veiksmus, išgyvenimus;

14.4. skatinti mokinių aktyvų dalyvavimą teatrinėje veikloje.

15. Vaidybos veiklos sritys:

15.1. pagrindiniai vaidybos elementai;

15.2. improvizacija;

15.3. vaidybos raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

16. Vaidybos mokymas:

16.1. mokymosi trukmė – 2 metai.

16.2. rekomenduojama vaidybos mokymuisi skirti po 2 valandas 2 kartus per savaitę;

16.3. pamokos vyksta grupėje, gali būti sudarytos mobilios grupės;

16.4 naudojami mokymo(si) metodai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių amžių, asmeninius gebėjimus ir poreikius.

17. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - pagrindiniai vaidybos elementai	
Nuostata – stengtis vaidinti organiškai ir raiškiai	
Esminis gebėjimas – tikslingai ir organiškai veikti sceninėmis aplinkybėmis	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pašalinti vidinę ir fizinę įtampą.	1.1.1. Susieti vidinį ir išorinį laisvumą, atliekant užduotis; 1.1.2. palyginti atliekamą veiksma esant įtampai ir be jos; 1.1.3. pateikti įtampos atpalaidavimo pratimų pavyzdžių.
1.2. lavinti dėmesį, pojūčius, emocinę atmintį, vaizduotę ir fantaziją, pastabumą, išmonę, drąsą, pasitikėjimą savimi.	1.2.1. Apibūdinti kūrybinio dėmesio ratus (mažasis, vidutinis, didysis, didžiausias), bruožus (kryptingumas, aktyvumas, nuoseklumas, nepertraukiamumas); 1.2.2. pateikti pratimų pavyzdžių kūrybinio dėmesio, pojūčių ,vaizduotės ir fantazijos, emocinės atminties, pastabumo, drąsos lavinimui; 1.2.3. stiprinti valingą dėmesį, kaip būtina sceninio veiksmo sąlyga.

1.3. Tikslingai, logiškai ir organiškai veikti sceninėmis aplinkybėmis.	1.3.1. Atpažinti sceninį veiksma kaip žmogaus poelgių grandinę, nukreiptą į tam tikro tikslo siekimą; 1.3.2. apibūdinti pagrindinius sceninio veiksmo bruožus: aktyvumas, kryptingumas, nuoseklumas, nepertraukiamumas, organiškumas; 1.3.3. išreikšti emocijas ir jausmus kaip aktyvaus, kryptingai atlikto veiksmo rezultata; 1.3.4. numatyti ryšį tarp vidinio (psichologinio) ir išorinio (fizinio) veiksmo vienovės būtinumo; 1.3.5. Apibūdinti siekinio esmę (kodėl, kam darau? Ką darau? Kokie mano veiksmai? Kaip darau? Kokie prisitaikymai?).
1.4. Sukurti nesudėtingą individualų etiudą pateisinto tylėjimo sąlygomis.	1.4.1. Apibūdinti etiudo temą, pagrįsti pasirinkimą; 1.4.2. palyginti pasirinktą temą su realaus gyvenimo pavyzdžiais; 1.4.3. įvardyti pagrindinius etiudo kūrimo reikalavimus.
1.5. Plėtoti bendravimą su partneriu, sukurti porinį etiudą pateisinto tylėjimo sąlygomis	1.5.1. Atpažinti bendravimą ,kaip nepertraukiamą vidinį ryšį su partneriu (išgirsti, pamatyti, vertinti situaciją, atkreipti į save dėmesį, atsakyti, veikti); 1.5.2. paaiškinti, kad, bendraujant su partneriu, užpildyti pauzes galima vidiniu monologu, veiksmu; pateikti vidinio monologo pavyzdžių; 1.5.3. apibūdinti etiudo temą, pagrįsti pasirinkimą; 1.5.4. įvardyti ir susieti etiude bendravimo ypatybes: situacijos įvertinimas, elgesio kaita, vidiniai ir išoriniai prisitaikymai, sprendimo priėmimas.
2. Veiklos sritis - improvizacija	
Nuostata – spontaniškai ir drąsiai reikšti netikėčiausias idėjas ir sumanymus, pasitikėti savimi	
Esminis gebėjimas – kūrybiškai ir organiškai veikti tam tikromis teatrinėmis aplinkybėmis	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Improvizuoti pagal savo sukurtas ar pasiūlytas situacijas, įvykius, žodžius, sakinius, temas.	2.1.1. Pasitelkti fantaziją, vaizduotę, visas savo kūrybines galias, kuriant tikrovę čia ir dabar; 2.1.2. nusakyti esamas aplinkybes, pagrindinį įvykį, priežastinį ryšį tarp įvykių, siekiamybes.
2.2. Kurti ir vaidinti situacijas, perteikiančias įvairias emocijas ir nuotaikas.	2.2.1. Apibūdinti atliekamų improvizacijų veikėjų emocijas, nuotaikas
2.3. Kurti spontaniškas improvizacijas su įsivaizduojamais daiktais.	2.3.1. Pateikiant pavyzdį paaiškinti, kaip galima pasinaudoti daiktais įsivaizduojant
3. Veiklos sritis - vaidybos raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – tenkinti teatrinės saviraiškos poreikius, dalyvauti klasės, kolektyvo vaidinimuose, koncertuose, teatrų šventėse, festivaliuose, spektakliuose, kultūriniuose renginiuose	
Esminis gebėjimas – vaidinti viešai, stebėti ir vertinti spektaklius, kultūrinius renginius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose, teatrinuose, kultūriniuose renginiuose, festivaliuose, šventėse.	3.1.1. Atlikti pasirinktą vaidybinę improvizaciją klasės ar mokyklos teatriniam ar kitokiame kultūriniame renginyje; 3.1.2. pašalinti vidinę ir fizinę įtampą viešo pasirodymo metu.
3.2. Analizuoti savo ir kitų vaidybinius, sceninės kultūros ir elgesio pasiekimus.	3.2.1. Įvardyti pratimo ar improvizacijos atlikimo, sceninės kultūros ir elgesio vertinimo kriterijus; 3.2.2. apibūdinti ir savo ir klasės draugų sceninę kultūrą,

	elgesį, vaidybą (išskiriant teigiamus ir neigiamus atlikimo aspektus).
3.3. Tinkamai elgtis scenoje.	3.3.1. Paaikškinti esminius sceninės kultūros ir elgesio reikalavimus

18. Rekomenduojamas vaidybos turinys:

18.1. pagrindiniai vaidybos elementai: fizinės ir dvasinės įtampos atpalaidavimas. Išorinis ir vidinis laisvumas. Kūrybinio dėmesio lavinimas: dėmesio objektas, dėmesio ratai, dėmesio koncentravimas, remiantis penkiais pojūčiais (rega, klausia, lytėjimu, uosle, skoniu). Kūrybinės vaizduotės lavinimas: vaizduotė ir santykis su objektu, to santykio keitimas, veiksmas su įsivaizduojamais daiktais. Sceninių aplinkybių įsivaizdavimas ir vertinimas. Vidinio monologo kūrimas. Tiesos jausmas. Siekinys. Konfliktas. Sceninis veiksmas – poelgių grandinė, nukreipta į tam tikro tikslo siekimą. Sceninio veiksmo logiškumas. Psichologinio ir fizinio veiksmo vienovė. Individualių etiudų vaidinimas pateisinto tylėjimo aplinkybėmis. Sceninis bendravimas, partnerio pajautimas. Porinio bendravimo etiudų vaidinimas pateisinto tylėjimo aplinkybėmis.

18.2. improvizacija: emocinės atminties, vaizduotės, pastabumo, drąsos, pasitikėjimo lavinimas, gebėjimas atpažinti jausmus, nuotaikas ir juos išreikšti vaidinant. Spontaniškos improvizacijos;

18.3. vaidybos raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: sceninės patirties pradmenys – elgesys scenoje, viešas vaidybos pratimų, etiudų atlikimas, gebėjimas vertinti save ir kitus klasės mokinius. Žiūrovo etiketo pradmenys.

IV SKYRIUS SCENINĖ KALBA

19. Sceninės kalbos paskirtis – lavinti balso valdymo, žodinio veiksmo, teksto prasmės suvokimą, kalbos kultūrą, padėti įgyti meninio skaitymo pradinių įgūdžių, skatinti mokinių domėjimąsi lietuvių autorių grožine literatūra.

20. Sceninės kalbos tikslas – ugdyti mokinių kalbos raiškumą ir gebėjimus įtaigiai, išraiškingai ir paveikiai perteikti klausytojams literatūrinį tekstą.

21. Sceninės kalbos uždaviniai:

21.1. lavinti balso techniką;

21.2. formuoti taisyklingos bendrinės kalbos tarties įgūdžius;

21.3. mokyti vaizdingo garso formavimo;

21.4. mokyti pasirinkti lietuvių autorių grožinės literatūros kūrinį, jį analizuoti ir

interpretuoti;

21.5. ugdyti įtaigaus meninio skaitymo (skaitovo) gebėjimus.

22. Sceninės kalbos veiklos sritys:

22.1. balso technikos lavinimas;

22.2. kalbos išraiškos lavinimas;

22.3. sceninės kalbos raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

23. Sceninės kalbos mokymas:

23.1. mokymosi trukmė – 2 metai.

23.2. pamokos vyksta individualiai;

23.3. mokymuisi skirti 1 valandą per savaitę;

23.4. naudojami mokymo(si) metodai, kurie parenkami, atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių amžių, gebėjimus ir poreikius.

24. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - balso technikos lavinimas	
Nuostata – pažinti savo balso galimybes ir noriai jį tobulinti	
Esminis gebėjimas – skaitant tekstą, taisyklingai kvėpuoti ir artikuliuoti	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

1.1. Giliai, taisyklingai kvėpuoti, rezonuoti be raumenų įtampos.	1.1.1. Paašškinti savo balso galimybes, trūkumus ir privalumus; 1.1.2. atlikti įvairius kvėpavimo pratimus.
1.2. Padidinti savo balso diapazoną ir skambesį, pagerinti balso kokybę. Atlikti pratybas įvairiose kūno pozicijose (stovint, sėdint, gulint, pritūpus, judant įvairiomis kryptimis, greičiais).	1.2.1. Paašškinti, kaip įvairiomis sceninėmis sąlygomis naudoti ir valdyti savo balsą bei kalbą optimaliausiu būdu; 1.2.2. pritaikyti įvairius higieninio ir vibracinio masažo pratimus.
1.3. Pastoviai lavinti tarimą ir artikuliaciją.	1.3.1. Išvardyti, kokie kalbiniai įgūdžiai reikalingi, kokius pratimus reikia pasirinkti ir kokio rezultato siekiama; 1.3.2. greitai ir aiškiai pasakyti išmoktas greitakalbes.
2. Veiklos sritis - kalbos išraiškos lavinimas	
Nuostata – stengtis suprasti, kad scenoje reikalinga suprantama, įprasminama, emocionali kalba	
Esminis gebėjimas – veiksmingai, emocionaliai, natūraliai perteikti scenoje sakomą tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Naudoti balso garsą, tembrą, tempą, ritmą ir aukštį, siekiant skaitomo teksto raiškumo.	2.1.1. Pritaikyti balso stiprumą ir tembrą sakomo teksto nuotaikai; 2.1.2. išvardinti ir atlikti kalbos tempo, ritmo, aukščio keitimo pratimus.
2.2. Atlikti garsų, žodžių, sakinių junginių pratybas, išreiškiant įvairias emocijas.	2.2.1. Paašškinti, kaip kinta emocija keičiant balso pobūdį; 2.2.2. pritaikyti tariamą garsą, žodžius, sakinius skirtingoms emocijoms
2.3. Atlikti teksto pasakojimo pratybas, perteikti įvairias emocijas, įsisavinti sakinio logikos pradmenis.	2.3.1. Paašškinti kuo skiriasi tekstas ir potekstė; 2.3.1. papasakoti trumpą tekstą skirtingomis emocijomis (pvz., linksmai, liūdnai, ironiškai, piktai ir kt.); 2.3.3. pakeisti teksto mintį, keičiant loginių kirčių vietą sakinyje, keičiant žodžių tvarką sakinyje
3. Veiklos sritis - sceninės kalbos raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – noriai dalyvauti meninio skaitymo pasirodymuose	
Esminis gebėjimas – tinkamai pasirinkti literatūros kūrinį ir jį įtaigiai perteikti klausytojui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Suprantamai ir paveikliai papasakoti savo sukurtą pasakojimą, trumpą prozos ar poezijos kūrinėlį, proginę kalbą.	3.1.1. Pritaikyti trumpam tekstui įvairius ritmus, skirtingas nuotaikas (iškarpos iš laikraščių, reklamos); 3.1.2. gebėti kontaktuoti su klausytoju; 3.1.3. įvardinti pagrindinius kontakto su klausytoju reikalavimus; 3.1.4. paašškinti, kūrinio temą, idėją, pagrindinį skaitovo uždavinį.
3.2. Atlikti pasirinkto literatūros kūrinio (prozos, poezijos) analizę.	3.2.1. Apibūdinti kūrinio temą, idėją, aplinkybes, veikėjus; 3.2.2. apibūdinti svarbiausius įvykius; 3.2.3. susipažinti su pasirinkto kūrinio autoriaus kūryba, biografija
3.3. Įtaigiai perteikti pasirinktą nesudėtingą lietuvių literatūros kūrinį klausytojui (žiūrovui).	3.3.1. Nustatyti pasakotojo uždavinį; 3.3.2. paašškinti kaip kaupti vaizdinius; 3.3.3. perteikti kūrinio nuotaiką, temą, logiką; 3.3.4. paašškinti sceninės kultūros reikalavimus

25. Rekomenduojamas sceninės kalbos turinys:

25.1. balso technikos lavinimas: raumenų atpalaidavimas, kalbinis kvėpavimas, jo technika ir tobulinimas, balso diapazono plėtimo, taisyklingo tarimo ir artikuliacijos lavinimas, greitakalbės;

25.2. išraiškingumo lavinimas: kūrybiškai naudoti garsą, tembrą, tempą, ritmą ir aukštį, išreikšti norimą emociją, išmokti atskirti tekstą nuo potekstės. Loginis kirtis, pauzė;

25.3. mokinio sceninės kalbos raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: lietuvių literatūros (prozos ir poezijos) kūrinių skaitymas, pasirinkimas, pasirinkimo motyvacija, kūrinio atpasakojimas. Sakinio logika. Kūrinio analizė, kūrinio perteikimas klausytojui.

V SKYRIUS SCENINIS JUDESYS

26. Sceninio judesio paskirtis – lavinti mokinių kūno plastika, fizinį ištvėringumą, padėti pažinti savo kūno galimybes ir jas pritaikyti kūryboje. Mokiniai įgyja žinių apie kūno atpalaidavimo, kritimo, judėjimo erdvėje technikas.

27. Sceninio judesio tikslas – ugdyti mokinių judesio prasmės suvokimą teatrinėje kūryboje ir įvaldyti jį kaip teatro raiškos priemonę.

28. Sceninio judesio uždaviniai:

28.1. mokytis valdyti savo kūną;

28.2. išraiškingai judėti scenoje;

28.3. lavintis plastiškumą, ritmiškumą ir muzikalumą;

28.4. išmokti judesius jungti į visumą.

29. Sceninio judesio veiklos sritys:

29.1. fizinis kūno lavinimas;

29.2. judesių plastika ir raiška;

29.3. judesių jungimas į visumą.

30. Sceninio judesio mokymas:

30.1. mokymosi trukmė – 2 metai.

30.2. rekomenduojama mokymuisi skirti 1 valandą per savaitę;

30.3. pamokos vyksta grupėje;

30.4. naudojami mokymo(si) metodai, kurie parenkami, atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus ir fizinius duomenis.

31. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - fizinis kūno lavinimas	
Nuostata – siekti kūno laisvumo	
Esminis gebėjimas – išplėtoti kūno fizines galimybes ir pasiruošti kūrybiniam darbui scenoje	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įtempti ir atpalaiduoti kūno raumenis, rasti kūno svorio centrą, pusiausvyrą.	1.1.1. Apibūdinti savo kūno fizinių savybių trūkumus ir privalumus; 1.1.2. išvardinti ir parodyti taisyklingos ir netaisyklingos sceninės stovėsenos, eisenos, sėdėjimo skirtumus.
1.2. Atlikti kūno lankstumo, judrumo ir jėgos pratimus, jungiant dėmesio, valios ir ryžto elementus	1.2.1. Apibūdinti valios, ryžto, dėmesio reikšmę atliekant scenoje judesius; 1.2.2. pateikti kūno lavinimo pratimų pavyzdžių, prireikus atlikti juos savarankiškai.
1.3. Kontroliuoti savo judesius.	1.3.1. paaiškinti dėl ko reikalinga savikontrolė, atliekant sceninį veiksmą.
1.4. Atlikti nesudėtingus sceninius kritimus.	1.4.1. Paaiškinti saugaus kritimo techniką, parodyti pavyzdžių
2. Veiklos sritis - judesių plastika ir raiška	
Nuostata – siekti savitai kurti, tobulinant judesių plastika ir raišką	
Esminis gebėjimas – tikslingai atlikti fizinių judesių įvairiomis sceninėmis aplinkybėmis	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

2.1. Atlikti įvairius sceninio judesio pratimus, jungiant vaizduotės, fantazijos, emocinės atminties elementus.	2.1.1. Paašškinti sceninio judesio raiškos reikšmę teatrinėje kūryboje; 2.1.2. susieti atliekamą fizinį veiksmą su vaizduote, emocija, jausmais.
2.2. Atlikti raiškų psichologinį gestą.	2.2.1. Nurodyti jausmų, emocijų, valios ir atliekamo gesto ryšį;
2.3. Paskirstyti judesį erdvėje pagal skirtingą ritmą ir tempą, perteikti muzikos charakterį.	2.3.1. paašškinti judesio ir muzikos ritmo, tempo, dinamikos terminus; 2.3.2. keisti judesio charakterį priklausomai nuo aplinkybių.
3. Veiklos sritis - judesių jungimas į visumą	
Nuostata – noriai komponuoti judesio etiudus	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingus sceninio judesio etiudus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kurti skirtingos nuotaikos ir charakterio judesių derinius, pasirenkant skirtingą tempą ir ritmą.	3.1.1. Išvardyti ir paašškinti pagrindinius judesių derinių kūrimo principus.
3.2. Atlikti judesius kartu su partneriu (partneriais).	3.2.1. Tikslingai judėti erdvėje, nepaliečiant kūnu kitų grupės mokinių; 3.2.2. prisiderinti prie partnerio judesių ritmo ir tempo.
3.3. Kurti nesudėtingus individualius ir grupinius sceninio judesio etiudus, kompozicijas.	3.3.1. Nusakyti kuriamos kompozicijos ar etiudo pagrindinę mintį, nuotaiką ir galimą įvykių seką; 3.3.2. numatyti judesių pasirinkimą kūrybiniam sumanymui įgyvendinti.

32. Rekomenduojamas sceninio judesio turinys:

32.1. fizinis kūno lavinimas: raumenų įtempimas ir atpalaidavimas; laikysenos ir eisenos koregavimas; pusiausvyros pratimai; kūno lankstumo, jėgos ir judrumo ugdyimas, jungiant dėmesio, valios ir ryžto elementus; nesudėtingų sceninių kritimų technika;

32.2. judesių plastika ir raiška: vaizduotės ir iniciatyvos ugdyimas, siekiant plastinės raiškos; psichologinis gestas; rankų raiškos tobulinimas; ritmiško ir muzikalaus judesio pratimai; improvizaciniai judesio etiudai;

32.3. judesių jungimas į visumą: skirtingo charakterio, tempo ir ritmo judesių jungimas, partnerio judesių pajautimas, pamatymas, supratimas ir kontroliavimas, nesudėtingų sceninio judesio etiudų ar kompozicijų kūrimas.

VI SKYRIUS VAIDINIMŲ KŪRIMAS

33. Vaidinimų kūrimo paskirtis – supažindinti mokinius su vaidinimo kūrimo pagrindais: medžiagos pasirinkimu, scenarijaus ar pjesės (ištraukos) skaitymu, analizavimu, vaidmenų paskirstymo principais, etiudų kūrimu, režisūrinio sumanymo įgyvendinimu, teatro raiškos priemonių panaudojimo galimybėmis; suteikti mokiniams kolektyvinės kūrybos patirties dalyvaujant ištraukų bei ištisinio vaidinimo repeticijose.

34. Vaidinimų kūrimo tikslas – nuosekliai lavinti meninę raišką, ugdyti mokinių gebėjimą kurti bendrame vaidinime, sujungiant ir pasitelkiant patirtį, įgytą mokantis visų programos dalykų.

35. Vaidinimų kūrimo uždaviniai:

35.1. kūrybiškai pritaikyti vaidybos, sceninės kalbos ir judesio pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

35.2. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant jų kūrybinius poreikius atitinkantį repertuarą;

35.3. siekti, kad, kurdami ir vaidindami etiudus, improvizacijas, spektaklius, mokiniai ugdytųsi kolektyvinės kūrybos pojūtį, derintų savo veiksmus su kitais atlikėjais;

35.4. stebėti ir vertinti kitų teatrų, atlikėjų kūrybinius darbus, profesionalų spektaklius, skatinti domėjimąsi klasės, mokyklos, savivaldybės kultūriniais renginiais, dalyvauti juose;

35.5. ugdyti gebėjimus išraiškingai atlikti nesudėtingus vaidmenis kolektyviniame vaidinime.

36. Vaidinimų kūrimo veiklos sritys:

36.1. vaidinimų kūrimo pradinių įgūdžių ugdymas;

36.2. pasirodymai.

37. Vaidinimų kūrimo mokymas:

37.1. mokymosi trukmė – 2 metai.

37.2. rekomenduojama mokytis 3 valandas per savaitę;

37.3. pamokos vyksta grupėje, gali būti sudarytos mobilios grupės;

37.4. naudojami mokymo(si) metodai atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių amžių, asmeninius gebėjimus, poreikius.

38. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - vaidinimų kūrimo pradinių įgūdžių ugdymas	
Nuostata – aktyviai plėtoti vaidybos, sceninės kalbos ir judesio gebėjimus bendradarbiaujant	
Esminis gebėjimas – realizuoti kūrybinius sumanymus kolektyve	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Dalyvauti klasės vaidinimo pasirinkime.	1.1.1. Išsakyti savo nuomonę, siūlyti sprendimų; 1.1.2. paaiškinti kolektyvinės kūrybos principus (atsakomybė, bendradarbiavimas, tolerancija, aktyvus dalyvavimas); 1.1.3. pagrįsti vaidinimo temos pasirinkimą.
1.2. Kurti nesudėtingus siužetus, etiudus ar pasirinkto literatūrinio kūrinio (novelė, pasakėčia, apsakymas, eilėraštis ir kt.) inscenizaciją, dramaturgijos kūrinį.	1.2.1. Apibūdinti kuriamos situacijos turinį, aplinkybes, nurodyti kuo situacija įdomi ir aktuali pačiam ir kitiems; 1.2.2. apibūdinti kuriamo vaidinimo temą, idėją, tikslą, uždavinius, įvykius, pagrindinį konfliktą; 1.2.3. išvardinti vaidinimo kūrimo etapus: medžiagos pasirinkimas, scenarijaus ar pjesės (ištraukos) skaitymas, analizavimas, vaidmenų paskirstymas, režisūrinio sumanymo aptarimas, etiudų kūrimas, teksto mokymasis, ištraukų bei ištisinio vaidinimo repeticijos.
1.3. Pritaikyti vaidinime teatrinės raiškos ir vizualines priemones.	1.3.1. Paaiškinti kokias menų rūšis galima naudoti vaidinimo kūrimui, kodėl teatras yra apjungiantis menas; 1.3.2. išvardyti kokios yra vizualinės priemonės (šviesa, muzika, kostiumai, grimas, scenografija, multimedija ir kt.) ir apibūdinti, kaip šios priemonės vaidinime padeda atskleisti idėją, pagrindinę mintį, sustiprina emocinį poveikį.
2. Veiklos sritis - pasirodymai	
Nuostata – aktyviai dalyvauti klasės, kolektyvo vaidinimuose, šventėse, projektuose, spektakliuose, koncertuose ir kituose kultūriniuose renginiuose	
Esminis gebėjimas – atlikti savo kūrybos vaidmenį ar vaidinimą viešai, analizuoti ir vertinti pasirodymus, kultūrinius renginius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Rodyti vaidinimus žiūrovui, dalyvauti klasės, mokyklos, savivaldybės teatrinuose festivaliuose, šventėse, koncertuose ir kituose kultūriniuose renginiuose.	2.1.1. Susipažinti su salės ir scenos technine įranga, žinoti pagrindinius terminus; 2.1.2. išvardinti sceninės kultūros ir elgesio esminius reikalavimus; 2.1.3. išvardinti išorinės ir vidinės įtampos pašalinimo

	priemonės.
2.2. Stebėti ir vertinti draugų vaidybą, įsivertinti savo pasiekimus ir trūkumus, stebėti ir vertinti profesionalų spektaklius, vaidinimų įrašus ir vaidinimus, rodomus mokykloje, kultūros įstaigose, mėgėjų, mokykliniuose teatruose.	2.2.1. Įvardyti vaidinimo vertinimo kriterijus; 2.2.2. apibūdinti ir argumentuotai vertinti savo ir klasės draugų vaidybą, nusakyti rezultato pasiekimui pozityvius ir negatyvius veiksnius; 2.2.3. įvardyti vertybes, išreikštas spektaklyje, renginyje.

39. Rekomenduojamas vaidinimų kūrimo turinys:

39.1.vaidinimų kūrimo pradinių įgūdžių ugdymas: kūrinio (pjesė, apsakymas, novelė, pasakėčia, eilėraštis ir kt.) pasirinkimas, motyvacija, analizė, pasiskirstymas vaidmenimis. Savos kūrybos skatinimas (vaikų sukurti siužetai). Režisūrinis sumanymas. Vaidinimo visumos suvokimas: atskirų scenų jungimas į vientisą vaidinimą; minimalių vaizdinių ir garsinių priemonių panaudojimas kuriamame vaidinime, vaidmens ruošimas, režisūrinio sumanymo įgyvendinimas, kūrybinio bendradarbiavimo, organizacinių įgūdžių ir atsakomybės ugdymas; kolektyvinės kūrybos principų suvokimas; aktyvus dalyvavimas, rengiant vaidinimą;

39.2. pasirodymai: sukurtų vaidinimų parodymas savo klasėje, tėvams, mokykloje, mieste; vaidinimų parodymas teatrų šventėse, festivaliuose; sceninės kultūros ir kolektyvinės atsakomybės suvokimas; kitų grupių ir teatro kolektyvų spektaklių stebėjimas ir vertinimas; klasės, mokyklos, savivaldybių kultūrinių renginių stebėjimas, dalyvavimas juose, vertinimas; profesionalių spektaklių stebėjimas, vertinimas.

VII SKYRIUS PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

41.Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniaisiais.

42.Pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programose vertinimo pažymiais sistemos netaikomos.

43. Formuojamasis vertinimas atliekamas žodžiu, komentaru nuolat, bendradarbiaujant mokiniui ir mokytojui ir nesiejamas su pažymiu, siekiama pastiprinti daromą pažangą, numatyti perspektyvą, skatinti mokinį analizuoti savo pasiekimus ir kelti meninio ugdymosi motyvaciją.

44. Diagnostinis vertinimas taikomas, siekiant išsiaiškinti mokinio tam tikro ugdymosi laikotarpio pasiekimus ir pažangą. Vertinami mokinių ugdymo pasiekimai, kūrybinis rezultatas pagal mokyklos nustatytą tvarką ir kriterijus.

45. Apibendrinamasis vertinimas taikomas baigus ugdymo metus (pusmetį) ir (arba) visą programą.

46. Galima taikyti kaupiamojo vertinimo tipą, kai, orientuojantis į ugdymo(si) laikotarpio pradžioje numatytus ugdymo(si) tikslus, apibendrinami diagnostinio vertinimo rezultatui, mokinio pasirengimas ugdomajai veiklai, aktyvumas, reflektavimas, savarankiškumas, dalyvavimas renginiuose, projektuose ir pan.

47. Gali būti taikoma įgytų gebėjimų patikrinimo forma (koncertai, parodos, peržiūros, įskaitos, egzaminai ir kt.) pagal mokyklos nustatytą tvarką ir kriterijus.

48. Asmeniui, baigusiam Programą, išduodamas pažymėjimas.

PRITARTA

Mažeikių r. Vieکشnių Vinco Deniušo

meno mokyklos mokytojų tarybos

2015 m. balandžio 27 d. posėdyje, protokolo Nr. V5-6

PATVIRTINTA

Mažeikių r. Vieکشnių Vinco Deniušo

meno mokyklos direktoriaus

2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V1-27b.

MAŽEIKIŲ R. VIEKŠNIŲ VINCO DENIUŠIO MENO MOKYKLOS

**PAGRINDINIO TEATRINIO FORMALŲJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO
UGDYMO PROGRAMA**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagrindinio teatrinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programos (toliau – Programa) paskirtis – padėti mokykloms pasirengti mokyklos lygmens Programą ir užtikrinti formalųjį švietimą papildančio ugdymo kokybę.
2. Programa mokiniams, baigusiems pradinio teatrinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.
3. Programos trukmė – 4 metai.
4. Vidutinis mokinių skaičius grupėje – 10.
5. Programai įgyvendinti mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės:
 - 5.1. judėjimui pritaikytos klasės su persirengimo kambariais, langų užtemdymo įranga ir teatrinis apšvietimas;
 - 5.2. mobiliųjų dekoracijų detalės, teatrinio kostiumo dalys, sceniniai daiktai, kitos priemonės, kurių reikia teatro technologijų ir grimo pamokoms;
 - 5.3. garso grotuvas, vaizdo demonstravimo aparatūra, kompiuteris, filmavimo kamera, garso ir vaizdo įrašų rinkiniai;

5.4. sandėlis dekoracijoms, kostiumams ir rekvizitams.

6. Baigusiems Programą mokiniams rekomenduojama teatrinį ugdymą tęsti renkantis kitą teatrinio neformaliojo vaikų švietimo programą.

II SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA

7. Programos tikslas – sistemingai plėtoti teatrinio meno žinias, ugdyti kūrybiškumą, stiprinti praktinius teatrinis gebėjimus ir įgūdžius ir suteikti bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

8. Programos uždaviniai:

8.1. tenkinti mokinių teatro pažinimo ir individualius vaidybos, režisavimo, sceninės patirties saviraiškos, sociokultūrinius poreikius;

8.2. ugdyti mokinių kūrybinį mąstymą, kultūrinį sąmoningumą;

8.3. ugdyti mokinių gebėjimą naudotis teatro raiškos priemonėmis, kitus meninius gebėjimus;

9. Programą sudaro ugdymo turinio branduolio dalykai ir pasirenkamieji dalykai.

10. Programos branduolį, kuris mokiniams yra privalomas, sudaro šie dalykai:

10.1. vaidyba;

10.2. sceninė kalba;

10.3. sceninis judesys;

10.4. vaidinimų kūrimas;

10.5. teatro istorija.

11. Pasirenkamuosius dalykus siūlo mokykla. Rekomenduojami šie dalykai: dainavimas, šokis, muzikos instrumentas, grimas, teatro technologijos ir kt.

III SKYRIUS

VAIDYBA

12. Vaidybos paskirtis – lavinti mokinių vaidybinius ir improvizacinius gabumus, ugdyti aktyvaus ir tikslingo veiksmo, sceninio bendravimo, personažo paveiklo kūrimo įgūdžius, suteikti vaidmens analizavimo pagrindus, plėtoti pagrindinius vaidybos elementus, skatinti mokinių emocinius kūrybinius išgyvenimus, kritinį mąstymą, interpretavimo gebėjimus.

13. Vaidybos tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti vaidybos žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti, suteikti bendrųjų ir teatro kompetencijų.

14. Vaidybos uždaviniai:
- 14.1. gilinti vaidybinius gebėjimus;
 - 14.2. plėtoti improvizacinius gebėjimus ir teatro raiškos priemonių pažinimą;
 - 14.3. mokyti sudėtingesnėmis teatro priemonėmis kūrybiškai reikšti savo požiūrį, mintis, jausmus;
 - 14.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus, aktyviai dalyvaujant teatrinėje veikloje.
15. Vaidybos veiklos sritys:
- 15.1. vaidybinių ir improvizacinių gebėjimų lavinimas;
 - 15.2. vaidmens kūrimas;
 - 15.3. vaidybinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
16. Vaidybos mokymasis:
- 16.1. mokymosi trukmė – 4 metai.
 - 16.2. rekomenduojama mokymosi trukmė 1–2 metais - du kartus per savaitę po 2 valandas, 3–4 metais – 3 valandas per savaitę;
 - 16.3. mokomasi grupėje, gali būti sudarytos mobilios grupės;
 - 16.4. naudojami mokymo (si)metodai atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių amžių, gebėjimus, poreikius
17. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - vaidybinių ir improvizacinių gabumų lavinimas	
Nuostata – kūrybiškai valdyti psichofizinį veiksmą, improvizuojant ir kuriant draminius siužetus	
Esminis gebėjimas – įgyti pagrindinių vaidybos įgūdžių, kurių reikia savarankiškai teatrinei kūrybai	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Savarankiškai atlikti atsipalaidavimo, dėmesio, vaizduotės pratimus, plėsti savo jausminę skalę ir ją suprantamai išreikšti žiūrovui.	1.1. Išvardyti ir pademonstruoti grupėje įvairius psichofizinius pratimus, kurie padeda ugdyti vaidybinius gebėjimus
1.2. Veikti tikslingai, organiškai, nuosekliai ir logiškai sceninėmis aplinkybėmis, keisti veiksmo tempą ir ritmą, vertinti įvykius ir faktus.	1.2.1. Nusakyti, kas yra įvykis, faktas, pateikti pavyzdžių; 1.2.2. apibūdinti penkis judėjimo scenoje greičius. Pateikti pavyzdžių, kada ir kaip scenoje gali keistis tempas; 1.2.3. apibūdinti įvykio vertinimo etapus: pats įvykis, esamų aplinkybių analizė, sprendimo priėmimas (prasideda naujas veiksmas).
1.3. Jungti žodį ir veiksmą, ieškant naujų intonacijų, poteksčių ir pauzių, veikti žodžiu, aktyviai ir tikslingai bendraujant su parteriu.	1.3.1. Apibūdinti, kas yra žodinis veiksmas, kuo svarbus nepertraukiamas ryšys tarp fizinio ir žodinio veiksmo 1.3.2. apibūdinti kalbinės sąveikos ypatybes (išgirsti, vertinti, atsakyti); 1.3.3. išvardyti pagrindinius teatro terminus (mizanscena, žanras, analizė, režisūrinis sumanymas, vaidmenų paskirstymas, aktorius, režisierius, repeticija ir kt.) bei sąvokas (dialogas, monologas, pauzė, veiksmas ir kt.) ir jais naudotis.
1.4. Kurti dialogus, rasti konstruktyvius konflikto sprendimus, įdomius prisitaikymus.	1.4.1. Pateikti įvairių literatūrinių dialogų pavyzdžių; 1.4.2. nusakyti kas yra konfliktas, kokia jo reikšmė draminiame kūrinyje, pateikti pavyzdžių.
1.5. Laisvai improvizuoti įvairiomis sceninėmis aplinkybėmis	1.5.1. Pateikti improvizacijos užduočių pavyzdžių; 1.5.2. Apibūdinti improvizacijos atlikimo sąlygas: išmonė, vidinis ir išorinis laisvumas, pasitikėjimas savimi, reakcija.

1.6. Kurti ir vaidinti vaidybines improvizacijas, porinius ir masinius etiudus sugalvotomis aplinkybėmis arba pagal pasirinktą liaudies patarlę, posakį, pasakėčios moralą.	1.6.1. Apibūdinti priešistorijos, išeities įvykio, pagrindinio įvykio, konflikto, atomazgos, temos, idėjos, pagrindinio siekinio, aplinkybių, sceninio laiko reikšmę 1.6.2. apibūdinti patarlės, posakio, pasakėčios pasirinkimo motyvus, aktualumą, pagrindinę temą, įvykius, konfliktą 1.6.3. išvardyti porinių ir masinių etiudų su žodžiais kūrimo etapus; 1.6.4. sugalvoti panašią situaciją realiame gyvenime ir ją interpretuoti etiude.
2. Veiklos sritis - vaidmens kūrimas	
Nuostata – savarankiškai gilintis į vaidmens plėtotę žodžiu, veiksmu, judesiu – visomis kūrybinių galių išraiškos priemonėmis	
Esminis gebėjimas – tikslingai panaudoti teatro raiškos priemones, kuriant vaidmenį	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Kurti ir vaidinti animalistinius etiudus.	2.1.1. Apibūdinti ir pavaizduoti įvairių gyvūnų elgseną, gamtos ar buities objektų plastiką, būseną
2.2. Atlikti vaidmens analizę.	2.2.1. Nusakyti personažo charakteristiką: jo elgesio motyvaciją, veiksmus, aplinkybes, individualius charakterio bruožus, charakteringumą – plastiką ir gestus, kalbos stilių; 2.2.2. papasakoti personažo biografiją, pasakyti vidinį monologą; 2.2.3. apibūdinti, kokios yra kiekvienos situacijos aplinkybės, kaip jos kinta, kaip jas personažai vertina, ko siekia, kokiomis priemonėmis, kaip vystosi personažų santykiai.
2.3. Sukurti personažo sceninį paveikslą	2.3.1. Paaiškinti savo santykį su vaizduojamu personažu; 2.3.2. apibūdinti personažo svarbiausią troškimą (siekinį) ir jį atskleidžiančius poelgius; 2.3.3. pagrįsti kuriamas interpretacijas asmeniniais išgyvenimais, stiliaus ypatybėmis, estetinėmis savybėmis, ryšiais su kitomis meno šakomis; 2.3.4. panaudoti galimas raiškos priemones
3. Veiklos sritis - vaidybinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – aktyviai ir kūrybingai dalyvauti klasės, kolektyvo vaidinimuose, teatrinėse šventėse, festivaliuose, projektuose, koncertuose ir kituose kultūriniuose renginiuose	
Esminis gebėjimas – realizuoti vaidybinius gebėjimus viešai; stebėti, analizuoti ir vertinti spektaklius, kultūrinius renginius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose, teatrinuose ir kituose kultūriniuose renginiuose, festivaliuose, šventėse, projektuose	3.1.1. Atlikti pasirinktą vaidybinę improvizaciją ar ištrauką iš literatūros, dramatinio kūrinio klasės ar mokyklos renginyje; 3.1.2. išvardyti pagrindinius sceninės etikos reikalavimus 3.1.3. apibūdinti, kuo svarbus scenoje pasitikėjimas savimi, drąsa. Pateikti pavyzdžių, kaip nugalėti viešumos baimę, kaip vertinti žiūrovų reakciją; 3.1.4. apibūdinti asmeninę atsakomybę kolektyvinėje veikloje.
3.2. Įsivertinti savo ir vertinti kitų vaidybinius pasiekimus.	3.2.1. Įvardyti vaidmens atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. apibūdinti ir vertinti (įsivertinti) savo ir klasės draugų vaidybą (išskiriant teigiamus ir neigiamus atlikimo aspektus), pasiūlyti sprendimų

18. Rekomenduojamas vaidybos turinys:

18.1. vaidybinių ir improvizacinių gabumų lavinimas: vaizduotės, spontaniškumo, drąsos, laisvumo, natūralumo, išmonės; aktyvaus ir tikslingo veiksmo, sceninio bendravimo įgūdžių ; kalbinė sąveika, konstruktyvus konflikto sprendimas ir dialogas; vaidybinės improvizacijos, jungiant žodį ir fizinį veiksma; poriniai, grupiniai, masiniai etiudai naudojant tekstą;

18.2. vaidmens kūrimas: vaidmens veiksmo analizė; personažo charakteristika, elgesio motyvacija; personažo monologas, jo biografijos sukūrimas; personažo santykių su kitais personažais numatymas; sceninio paveikslo kūrimas, naudojant raiškos priemones: mimiką, gestus, kūno judesio plastiką, garsus; personažo žodžių interpretavimas; personažo reikšmė bendrame vaidinime;

18.3. vaidybinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: sceninės patirties plėtojimas; scenos etika – elgesio taisyklės scenoje, kolektyvinės kūrybos principai; viešas vaidybos pratimų, etiudų, ištraukų ar spektaklių pagal pasirinktą kūrinį atlikimas, gebėjimas įsivertinti savo ir vertinti kitų klasės mokinių pasiekimus.

IV SKYRIUS

SCENINĖ KALBA

19. Sceninės kalbos paskirtis – lavinti balso valdymą, žodinį veiksma, ugdyti teksto prasmės suvokimą; kalbos kultūrą, skatinti mokinių domėjimąsi lietuvių, pasaulio grožine literatūra, analizuoti ir interpretuoti pasirinktą literatūrinį kūrinį, įtaigiai perteikti kūrinį klausytojui, padėti įgyti renginių vedėjo patirties.

20. Sceninės kalbos tikslas – skatinti mokinių domėjimąsi lietuvių ir pasauline literatūra, lavinti balso valdymo, žodinio veiksmo, teksto prasmės suvokimą, kalbos kultūrą ir, atsižvelgiant į vaiko prigimtinius gabumus, formuoti meninio skaitymo įgūdžius.

21. Sceninės kalbos uždaviniai:

21.1. tobulinti balso valdymo įgūdžius;

21.2. ugdyti taisyklingą lietuvių kalbos tarimą;

21.3. formuoti naujus kalbinius įgūdžius ir gebėti juos pritaikyti, kuriant vaidmenį spektaklyje;

21.4. ugdyti meninio skaitymo gebėjimus;

21.5. mokyti tinkamai pasirinkti lietuvių ar pasaulinės literatūros kūrinį, jį analizuoti ir interpretuoti.

22. Sceninės kalbos veiklos sritys:

22.1. balso technikos lavinimas;

22.2. kalbos išraiškingumo lavinimas;

22.3. sceninės kalbos raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

23. Sceninės kalbos mokymas:

23.1. mokymosi trukmė – 4 metai;

23.2. rekomenduojama mokytis po 1 valandą per savaitę;

23.3. mokomasi individualiai;

23.4. naudojami mokymo (si)metodai atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių amžių, gebėjimus, poreikius.

24. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - balso technikos lavinimas
Nuostata – atsižvelgiant į savo fiziologinius duomenis, kryptingai lavinti balsą
Esminis gebėjimas – atlikti balso lavinimo pratimus savarankiškai

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Visus kalbos padargus ir kūno raumenis atpalaiduoti nuo nereikalingos įtampos stovint, sėdint ir gulint.	1.1.1. Atlikti raumenų atpalaidavimo pratimus: rankoms, kojoms, pečiams, galvai, veido raumenims; 1.1.2. atlikti liežuvio, lūpų gimnastikos, higieninio vibracinio masažo pratimus.
1.2. Giliai ir laisvai kvėpuoti kalbant.	1.2.1. Atlikti pratimus, padedančius kontroliuoti kvėpavimą, ir pratimus, padedančius gerinti kvėpavimą
1.3. Tiksliai ir aiškiai tarti balses ir priebalses, raidžių, žodžių, sakinių junginius, juos pasakyti kaip prasmingą ir veiksmingą kalbos atkarpą, sukurtos istorijos rezultata.	1.3.1. Atlikti taisyklingo tarimo pratimus; 1.3.2. pateikti greitakalbių pavyzdžių, jas pasakyti greitai, tiksliai; 1.3.3. išvardyti mintinai kuo daugiau įvairių greitakalbių.
2. Veiklos sritis – kalbos išraiškingumo lavinimas	
Nuostata – sistemingai lavinti balso išraiškingumą ir jį kūrybiškai naudoti scenoje	
Esminis gebėjimas – raiškiai ir įtaigiai veikti žodžiu scenoje	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Formuoti vaizdingą garsą.	2.1.1. Paaiškinti vaizdingo garso pagrindinius principus: aiškumą, tėkmę, išbaigtumą, laisvumą, natūralumą; 2.1.2. apibūdinti sakomo teksto logiką ir prasmę.
2.2. Pritaikyti balso garsą, tembrą, tempą, ritmą, aukštį, emocijas sakomam tekstui įvairiose fizinėse padėtyse (ramiai stovint, judant, gulint, sėdint ir kt.).	2.2.1. Pademonstruoti, kaip net maži balso pakeitimo niuansai daro įtaką žodžių reikšmei; 2.2.2. pademonstruoti aiškiai sakomą tekstą su įvairiais fiziniais veiksmais.
2.3. Garsams, žodžių junginiams, trumpiems sakiniams suteikti prasmę ir jais paveikti žiūrovą.	2.3.1. Išvardyti įvairius garsų, žodžių, sakinių junginius ir juos perteikti įvairiomis sceninio veiksmo aplinkybėmis; 2.3.2. netiesioginiu tekstu išreikšti mintį, santykį, emocijas; 2.3.3. Sukurti ir išraiškingai papasakoti istoriją tik jaustukais (ach, ui, oi, oho ir kt.) arba kalbos dalelytėmis (bet, tačiau, ir, net ir kt.).
2.4. Kuriamam personažui sukurti kalbos stilistiką, rasti tinkamą balso skambesį, tempą ir ritmą.	2.4.1. Apibūdinti, kokias naudoti kalbos raiškos priemones, kuriant personažus spektakliuose
3. Veiklos sritis - sceninės kalbos raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – aktyviai lavinti skaitovo sceninę patirtį	
Esminis gebėjimas – tinkamai pasirinkti, analizuoti ir interpretuoti literatūrinį kūrinį, įtaigiai jį perteikti klausytojui, praveisti renginį, koncertą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Pasirinkti tinkamą lietuvių ar pasaulinės literatūros kūrinį, papasakoti kūrinio esmę, suprasti teksto logikos sudedamąsias dalis.	3.1.1. Pagrįsti kūrinio pasirinkimo motyvus, aktualumą sau ir klausytojui, pagrindinę temą; 3.1.2. išvardyti kas sudaro teksto logiką; žinoti ir apibūdinti sąvokas – vaizdinių kaupimas, loginiai kirčiai, loginės ir psichologinės pauzės, skyrybos ženklai; 3.1.3. atlikti vaizdinių kaupimo ir sakinio logikos pratybas.
3.2. Atlikti pasirinkto literatūrinio kūrinio analizę.	3.2.1. Apibūdinti kūrinio žanrą, autoriaus stilių; 3.2.2. apibūdinti kūrinio temą, idėją, svarbiausius įvykius, aplinkybes, ištisinį veiksmą; 3.2.3. nusakyti pasakotojo ir veikėjų paveikslus, vaizdinius.

3.3. Pasirinktą literatūrinį kūrinį savaip interpretuoti ir įtaigiai perteikti žiūrovui (klausytojui)	3.3.1. Įvardyti atlikėjo pagrindinį uždavinį; 3.3.2. išsiaiškinti ir numatyti perspektyvą; 3.3.3. išsiaiškinti teksto logiką; 3.3.4. išraiškingai perteikti tiesioginę kalbą, potekstes; 3.3.5. žinoti skaitovo bendravimo su žiūrovais esminius principus.
3.4. Savarankiškai pasirinkti lietuvių ar pasaulinės poezijos ir prozos kūrinius meniniam skaitymui.	3.4.1. Įvardyti vieno ar kito literatūros kūrinio pasirinkimo motyvus: kūrinio atitiktis skaitovo amžiui, temos įdomumas, aktualumas (kaip jis paveiks žiūrovą, ar jis pakankamai įdomus, kuo aktualus sau pačiam ir kt.)
3.5. Įgyti koncertų ir kitų renginių vedėjo patirties.	3.5.1. Apibūdinti pagrindinius koncertų ar renginių vedėjams keliamus reikalavimus: kalbos įtaigumas, laisvumas, gebėjimas improvizuoti, sudominti žiūrovus ir išlaikyti jų dėmesį per visą renginį, sceninė kultūra

25. Rekomenduojamas sceninės kalbos turinys:

25.1. balso technikos lavinimas: aktyvus raumenų atpalaidavimo, kalbinio kvėpavimo, balso diapazono plėtimo lavinimas, tarimas ir artikuliacija, taisyklingas kirčiavimas;

25.2. kalbos išraiškingumo lavinimas: garso aukščio, tembro, tempo, ritmo tobulinimas; kalbėjimo logikos, prasmės, veikimo žodžiu suvokimas; žodžio derinimas su judesiu;

25.3. sceninės kalbos raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinio pasirinkimo motyvacija, analizė: žanras, autoriaus stilius, pasakotojo ir veikėjų paveikslai, vaizdiniai, tema ir idėja, išsistinis veiksmas, atlikėjo pagrindinis uždavinys, raiškos priemonės, kūrinio interpretavimas ir perteikimas žiūrovui.

V SKYRIUS

SCENINIS JUDESYS

26. Sceninio judesio paskirtis – ugdyti mokinių kūno plastiką, fizinį ištvėringumą, padėti pažinti savo kūno galimybes ir jas pritaikyti kūryboje. Mokiniai įgyja žinių apie kūno psichofizinį lavinimą, triukų plastiką, vaidmens plastinio paveikslų kūrimą.

27. Sceninio judesio tikslas – suteikti mokiniams galimybę plėtoti judesio raiškos gebėjimus ir ugdyti jų plastinę kultūrą, kuriant vaidmenis spektakliuose.

28. Sceninio judesio uždaviniai:

28.1. lavinti mokinių kūno lankstumą ir judrumą;

28.2. ugdyti mokinių plastikos tikslumą, konkretumą ir raiškumą;

28.3. ugdyti judesio stiliaus pojūtį;

28.4. išmokyti sukurti logišką ir raiškų psichofizinį judesį vaidmenyje.

29. Sceninio judesio veiklos sritys:

29.1. psichofizinis kūno lavinimas;

29.2. triukų plastika;

29.3. vaidmens plastinio paveikslų kūrimas.

30. Sceninio judesio mokymas:

30.1. pamokos vyksta grupėje;

30.2. mokymosi trukmė – 4 metai;

30.3. rekomenduojama mokytis 1 valandą per savaitę.

30.4. naudojami mokymo (si)metodai, atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių amžių, gebėjimus, poreikius.

31. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - psichofizinis kūno lavinimas	
Nuostata – nuolat lavinti kūno plastiką, lankstumą ir judrumą	
Esminis gebėjimas – plastiškai, tiksliai ir raiškiai judėti scenoje	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atpalaiduoti kūno raumenis, atlikti balanso ir koordinacijos pratimus įvairiose statiškos ir dinamiškos padėtyse	1.1.1. Išvardyti įvairius kūno balanso ir koordinacijos pratimus; 1.1.2. apibūdinti savo kūno galimybes; 1.1.3. paaiškinti, kaip laisvi ir koordinuoti kūno judesiai padeda aktoriumi kurti scenoje.
1.2. Atlikti įvairius gimnastikos ir akrobatikos pratimus, tobulinant savo kūno lankstumą ir judrumą.	1.2.1. Paaiškinti gimnastikos ir akrobatikos pratimų saugaus atlikimo techniką; 1.2.2. jausti atsakomybę už scenos partnerį, atliekant porinius pratimus.
1.3. Kūno judesiams suteikti tikslumo, konkretumo ir raiškumo, pasitelkus vaizduotę, jausmus ir valią; mokėti atlikti įvairaus pobūdžio judesius, lavinant rankų raišką, ritmiškumą.	1.3.1. Išvardyti aktoriaus plastikos pagrindinius požymius ir savybes, ugdymo etapus; 1.3.2. susieti ir paaiškinti, kaip aktoriaus kūno lavinimą veikia dvasiniai impulsai.
1.4. Atlikti pagrindinius pantomimos elementus: ėjimą, bėgimą vietoje, įsivaizduojant įvairias kliūtis, lipimą laiptais, virvės traukimą, veiksmus su menamais daiktais; perteikti įvairias emocijas veido mimika.	1.4.1. Papasakoti apie pantomimos teatrą; 1.4.2. apibūdinti pantomimos reikšmę, lavinant savo dėmesį ir plastinę vaizduotę.
1.5. Kurti ir atlikti plastinius ir ritminius-muzikinius etiudus (solinius, porinius ir grupinius).	1.5.1. Paaiškinti pagrindinius judesių derinių kūrimo principus; 1.5.2. išvardyti plastino, ritminio-muzikinio etiudo kūrimo etapus.
2. Veiklos sritis - triukų plastika	
Nuostata – aktyviai siekti judesių tikslumo ir tikroviškumo	
Esminis gebėjimas – tiksliai ir drąsiai atlikti įvairius sceninius triukus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Lėtai ir staigiai atsipalaiduoti bei saugiai nugriūti ant grindų, įvaldyti pasyvius ir aktyvius griuvimus, kritimus per kliūtį, iš įvairaus aukščio, su daiktu rankoje; mokėti sukurti originalų kritimą – triuką.	2.1.1. Paaiškinti sceninių kritimų saugumo techniką; 2.1.2. išvardyti ir parodyti įvairias sceninių kritimų schemas; 2.1.3. kaupti sceninių kritimų ir kitų triukų panaudojimo patirtį kuriant vaidmenis.
2.2. Atlikti sceninių muštynių be ginklo judesius tiksliai, greitai, sukuriant tikrą muštynių iliuziją.	2.2.1. Išvardinti sceninių muštynių elementų (smūgio ranka, koja, gynybos rankomis, metimų per petį, nugarą, koją, apgaulingų judesių priešininkui suklaidinti) atlikimo metodiką
2.3. Atlikti įvairius pratimus su daiktais (skrybėle, šokdyne, sviediniu, lazdele, kėde).	2.3.1. Paaiškinti, kaip pratimai su daiktais lavina judesių tikslumą laike ir erdvėje, padeda suvokti judesius ir juos įprasminti
2.4. Žongliruoti kamuoliukais, žiedais, skarelėmis (vienam ir poroje).	2.4.1. Išvardyti pagrindinius žongliravimo principus

3. Veiklos sritis - vaidmens plastinio paveikslo kūrimas	
Nuostata – siekti savitai kurti ir judėti scenoje, kuriant skirtingus personažus	
Esminis gebėjimas – kurti vaidmens plastinį paveikslą pagal dramaturginę medžiagą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kurti charakteringus personažų judesius pagal įvairaus žanro ir stiliaus dramaturgiją.	3.1.1. Nusakyti kuriamo etiudo ar spektaklio kūrybinį sumanymą ir pagrindinę mintį, nuotaiką, galimų įvykių seką, veikėjų charakteristiką; 3.1.2. paaiškinti judesio stiliaus, žanro, formos sąvokas.
3.2. Įtaigiai kurti vientisą vaidmens plastinį paveikslą, pasinaudojant įgyta sceninio judesio patirtimi.	3.2.1. Apibūdinti kuriamo vaidmens plastinį piešinį
3.3. Pagrįsti sceninį veiksma estetinėmis, meninėmis detalėmis, kurti personažo judesio liniją ir formą.	3.3.1. Paaiškinti, kodėl kuriamo personažo veiksmas turi būti ne tik logiškas ir tikslingas, bet ir raiškus
3.4. Siekti kuriamo vaidmens žodžių ir judesių vienovės, kintant veiksmo ritmui ir tempui	3.4.1. Paaiškinti kalbos ir judesio koordinavimo būtinybę
3.5. Atlikti įvairių istorinių epochų manieras: eiseną, laikyseną, nusilenkimus, gestus.	3.5.1. Išvardyti įvairių epochų buities ir stiliaus plastikos ypatybes
3.6. Naudotis istorinių kostiumų detalėmis: cilindrais, vėduoklėmis, lazdelėmis, apsiaustais.	3.6.1. Apibūdinti istorinio kostiumo detalių nešiojimą ir jų diktuojamą elgesį

32. Rekomenduojamas sceninio judesio turinys:

32.1. psichofizinis kūno lavinimas: raumenų atpalaidavimo, balansavimo, koordinacijos pratimai; kūno lankstumo ir judrumo lavinimas gimnastikos ir akrobatikos pratimais; tolesnis plastikos lavinimas: tikslumas, konkretumas ir raiškumas; pantomimos elementai; sudėtingesni plastiniai ir muzikiniai etiudai;

32.2. triukų plastika: sceninių kritimų technika; sceninių muštynių be ginklo elementai (smūgiai ranka, koja, metimas per save, gynyba); pratimai su daiktais; žongliravimas;

32.3. vaidmens plastinio paveikslo kūrimas: personažų charakteringo judesio kūrimas pagal įvairius žanrus ir stilius; kalbos ir judesio vienovė, kintant veiksmo ritmui ir tempui; įvairių epochų plastikos ypatybių studijavimas: eisenos, laikysenos, nusilenkimai, gestai; kostiumų aksesuarų (vėduoklėmis, lazdelėmis, cilindrais, apsiaustais) panaudojimas.

VI SKYRIUS

VAIDINIMŲ KŪRIMAS

33. Vaidinimų kūrimo paskirtis – supažindinti mokinius su vaidinimo kūrimo pagrindais: dramaturginės medžiagos pasirinkimas; scenarijaus ar pjesės (ištraukos) skaitymu, analizavimu, vaidmenų paskirstymo principais, etiudų kūrimu, režisūrinio sumanymo įgyvendinimu, teatro raiškos priemonių panaudojimo galimybėmis, žanrų įvairove. Dalyvavimas ištraukų bei ištisinio vaidinimo repeticijose suteikia mokiniams kolektyvinės kūrybos patirties.

34. Vaidinimų kūrimo tikslas – nuosekliai lavinti meninę raišką, gebėjimus, tikslingai pasirinkti ir taikyti teatrinės raiškos priemones, kuriant vaidinimą, suteikti žinių apie pagrindinius vaidinimo (spektaklio) kūrimo principus.

35. Vaidinimų kūrimo uždaviniai:

35.1. skatinti kūrybiškai pritaikyti vaidybos, sceninės kalbos, judesio, teatro istorijos pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

35.2. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui pasireikšti, pasirenkant repertuarą;

35.3. siekti, kad mokiniai, kurdami vaidinimus, ugdytųsi kolektyvinės kūrybos pojūtį;

35.4. suteikti režisūrinių, organizacinių žinių ir gebėjimų, kurių reikia sukurti vaidinimą.

36. Vaidinimų kūrimo veiklos sritys:

36.1. vaidinimo kūrimo gebėjimų ugdymas

36.2. interpretacinių ir organizacinių gebėjimų ugdymas;

36.3. pasirodymai.

37. Vaidinimų kūrimo mokymas:

37.1. mokymosi trukmė – 4 metai;

37.2. pamokos vyksta grupėje, gali būti sudarytos mobilios grupės;

37.3. rekomenduojama 1–2 metais mokytis po 3 valandas per savaitę, 3–4 metais – po 4 val. per savaitę;

37.4. naudojami mokymo (si)metodai atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių amžių, gebėjimus, poreikius.

38. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – vaidinimo kūrimo gebėjimų ugdymas	
Nuostata – būti atviram naujoms teatrinėms patirtims ir estetiniams iššūkiams	
Esminis gebėjimas – suprasti pagrindinius vaidinimo kūrimo principus, išreikšti individualų požiūrį ir taikyti tinkamas raiškos priemones	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pasirinkti tinkamą kūrinį būsiamam vaidinimui.	1.2.1. Susipažinti su vaikų, jaunimo literatūra, klasikos kūriniais, dramaturgija; 1.2.2. įvardyti, kurie kūriniai geriausiai tinka mokyklinio teatro pastatymams: kūrinio atitiktis tam tikrai amžiaus grupei, kūrinio temos aktualumas (kaip jis paveiks žiūrovą, ar jis pakankamai įdomus, dinamiškas ir kt.); 1.2.3. apibūdinti kūrinio pasirinkimo motyvą.
1.2. Analizuoti pasirinktą pjesę: nusakyti temą, idėją, įvykius, žanrą.	1.2.1. Parašyti pjesės kompoziciją: ekspozicija, veiksmo užuomazga (pradinis įvykis, lemiantis konflikto užuomazgą, veiksmo vystymasis iki kulminacijos (aukščiausio taško), veiksmo posūkis, atomazga (konflikto išsprendimas)); 1.2.2. pagrįsti žanrą kaip dramaturgo ir režisieriaus požiūrį į vaizduojamą tikrovę (aplinkybių atranka, sąlygotumo laipsnis, žaidimo taisyklės).
1.3. Skirti teatrinės raiškos priemones ir susieti jas su menine visuma; analizuoti kuriamo vaidinimo ypatumus ir suvokti prasmę.	1.3.1. Įvardyti vaidinimo raiškos priemones, stilistines, žanrines savybes; atskirti dramaturgo, režisieriaus, aktoriaus, dailininko ir kompozitoriaus darbą; 1.3.2. nusakyti pasirinkto kūrinio sukeltus įspūdžius ir susieti juos su būsiamu vaidinimu spektaklio vaizdine bei atlikimo forma; 1.3.3. įvardyti kuriamo vaidinimo problematiką, pagrindinę

	temą ir susieti ją su menine bei estetinė vaidinimo visuma.
1.4. Aktyviai dalyvauti ištraukų ar klasės vaidinimo pagal pasirinktą literatūrinę medžiagą kūrime (inscenizacijos, scenarijaus rašymas, režisūrinio sumanymo plėtojimas).	1.4.1. Paaiškinti bendros kūrybos principus, savo indėlį į būsimą vaidinimą ar renginį; 1.4.2. pagrįsti kuriamo vaidinimo režisūrinį sumanymą; 1.4.3. siūlyti teatro raiškos priemones.
2. Veiklos sritis – interpretacinių ir organizacinių gebėjimų ugdymas	
Nuostata – noriai tobulinti vaidybos, sceninės kalbos ir judesio, režisavimo gebėjimus bendradarbiaujant	
Esminis gebėjimas – savarankiškai kurti ir vaidinti kolektyve, išreikšti individualų požiūrį	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Raiškiai atlikti savo vaidmenį bendrame grupės vaidinime.	2.1.1. Nusakyti vaidinimo esmę, temos aktualumą; 2.1.2. apibūdinti raiškos priemones vaidinimo režisūrinio sumanymo perteikimui. 2.1.3. pasiūlyti savo kūrybinį sprendimą.
2.2. Per repeticijas būti aktyviam ir atsakingam už bendrą kūrybinį rezultatą.	2.2.1. pagrįsti visų vaidinimo atlikėjų svarbą; 2.2.2. paaiškinti, kaip kuriant scenoje pasiekiamas kūrybinis rezultatas.
2.3. Ugdytis geranoriškumą ir pakantumą, gebėti suderinti savo veiksmus su kitais vaidinimo dalyviais.	2.3.1. pagrįsti geranoriškumo ir pakantumo vienas kitam atmosferos per repeticijas būtinybę
2.4. Atlikti nesudėtingas režisūrinės užduotis, paruošti savarankišką režisūrinį projektą.	2.4.1. Išsakyti savo kūrybinį sumanymą, idėjas ir pagrįsti savo pasirinkimą; 2.4.2. apibūdinti sąvokas režisierius, aktorius ir jų vaidmenį spektaklyje; 2.4.3. paaiškinti mizansceną kaip kalbėjimą sceniniais paveikslais; 2.4.4. apibūdinti šviesos įtaką scenos erdvės organizavimui, susipažinti su sceniniu apšvietimu; 2.4.5. išvardyti muzikinius vaidinimo sprendimo būdus: leitmotyvinį, kontrastinį, foninį, minties ar veiksmo akcentavimą ir kt. 2.4.6. paaiškinti, kas yra atmosfera, žinoti priemones jai sukurti; 2.4.7. išvardyti elementarius sceninio kostiumo, grimo, butaforijos kūrimo metodus, paaiškinti teatro ir šiuolaikinių technologijų sąveiką.
2.5. Pasiūlyti vaidinimo temos interpretavimo pavyzdžių.	2.5.1. Paaiškinti interpretavimo pasirinkimą 2.5.2. Siūlyti ir savarankiškai įgyvendinti kūrybinį sumanymą.

3. Veiklos sritis - pasirodymai	
Nuostata – noriai dalyvauti klasės, kolektyvo spektakliuose, koncertuose, kituose renginiuose	
Esminis gebėjimas – vaidinti žiūrovui, vertinti ir analizuoti vaidinimus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Rodyti vaidinimus žiūrovui, aktyviai dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose.	3.1.1. Apibūdinti aktoriaus sceninę kultūrą ir elgesį; 3.1.2. įvardyti viešumo baimės, žiūrovų dėmesio, pasitikėjimo savimi, bendravimo ir bendradarbiavimo principus ir metodus.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, stebėti, interpretuoti ir vertinti draugų bei savo pačių vaidybą, spektaklius	3.2.1. Įvardyti vaidinimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. kūrybiškai apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų vaidybą; 3.2.3. paaiškinti teatro, kaip ritualo ir žaidimo, sampratą
3.3. Pastebėti ir nustatyti teatrinės kūrybos bei teatrinės veiklos reiškinius kasdienėje ir socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	3.3.1. Apibūdinti profesionalų ir ne profesionalų teatro meną bei skirtingas teatrinės veiklos formas socialinėje aplinkoje; įvardyti teatrinės kūrybos ir veiklos poveikį gyvenamajai aplinkai
3.4. Nurodyti kultūrinę, socialinę ir politinę teatro meno reikšmę bei funkciją.	3.4.1. Nusakyti teatrinės veiklos (pažintinės, auklėjamosios, pramoginės, terapinės ir pan.) pobūdį ir tikslus; 3.4.2. apibūdinti komunikacinę teatro prigimtį ir įvardyti grįžtamojo ryšio tarp teatrinės kūrybos ir jos suvokėjų (vartotojų) formas.

39. Rekomenduojamas vaidinimų kūrimo turinys:

39.1.vaidinimo kūrimo gebėjimų ugdymas: Aktoriaus, režisieriaus, dailininko, kompozitoriaus vaidmuo spektaklyje; kūrinio (pjėsės) pasirinkimas, motyvacija, analizė, režisūrinis sumanymas; individualaus požiūrio išreiškimas; inscenizacijos, scenarijaus rašymas; siužetų, etiudų kūrimas, inscenizacijų pagal pasirinktą literatūrinę medžiagą kūrimas; simbolinės, metaforinės, masinės mizanscenos; vaizdinių ir garsinių priemonių panaudojimas kuriamame vaidinime; žanrų įvairovė.

39.2. interpretacinių ir organizacinių gebėjimų ugdymas: repeticijų planavimas, atskirų scenų jungimas į vientisą vaidinimą, režisieriaus vaidmuo ir patirtis, savarankiškas režisūrinis projektas; kūrybinio bendradarbiavimo, savarankiškumo, organizacinių gebėjimų ir atsakomybės ugdymas; aktyvus dalyvavimas, rengiant vaidinimą;

39.3. pasirodymai: sukurtų vaidinimų parodymas savo klasėje, tėvams, mokykloje, mieste, respublikinėse, tarptautinėse teatro šventėse ir festivaliuose; tolesnis sceninės kultūros ugdymas; kitų grupių ir teatro kolektyvų, profesionalių teatrų spektaklių stebėjimas ir vertinimas.

VII SKYRIUS TEATRO ISTORIJA

40. Teatro istorijos paskirtis – skatinti mokinius stebėti ir analizuoti teatro reiškinius, suprasti ir vertinti teatro istorinį, kultūrinį ir meninį kontekstą.

41. Teatro istorijos tikslas – pažinti teatrinės kultūros ištakas ir raidą, stilistines ypatybes, žanrus, teatro ir kitų menų sąveiką, kultūros epochas.

42. Teatro istorijos uždaviniai:

42.1. formuoti teatro kūrinių apibūdinimo ir vertinimo gebėjimus;

42.2. supažindinti su lietuvių teatrinės kultūros ištakomis ir raida;

42.3. supažindinti su Vakarų Europos kultūros stilistinėmis epochomis;

42.4. supažindinti su kitų pasaulio šalių teatrine kultūra;

42.5. įgytas žinias pritaikyti teatrinuose ir kultūriniuose renginiuose, projektuose.

43. Teatro istorijos veiklos sritys:

43.1. teatro kūrinių stebėjimas, skaitymas ir apibūdinimas;

43.2. teatro kultūrinio ir meninio konteksto supratimas ir vertinimas.

44. Teatro istorijos mokymas:

44.1. mokymas vyksta grupėje;

44.2. rekomenduojama mokytis 1 valandą per savaitę;

44.3. dalyko mokymosi trukmė – 4 metai;

44.4. atsižvelgiama į mokinių amžių, poreikius.

45. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - teatro kūrinių stebėjimas, skaitymas ir apibūdinimas	
Nuostata – aktyviai domėtis teatrinės kultūros ištakomis, raida ir tradicijomis	
Esminis gebėjimas – remiantis sukaupta teatro istorijos ir kitų mokomųjų dalykų patirtimi, atpažinti įvairius teatrinis žanrus, dramaturgijos kūrinius, juos apibūdinti	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Kaupti žinias ir analizuoti pasaulinę teatro istoriją.	1.1.1. Išvardyti chronologinę istorinių teatrinė epochų seką ir jų pagrindinius bruožus; 1.1.2. apibūdinti teatrinio meno ypatumus; 1.1.3. paaiškinti įvairių epochų teatrinės kalbos specifiką.
1.2. Motyvuotai vertinti teatro faktus ir tekstus.	1.2.1. Išvardyti pagrindinius Lietuvos, Vakarų Europos ir kitų pasaulio šalių teatro faktus, reiškinius; 1.2.2. susipažinti su žymiausiais lietuvių ir pasaulinės dramaturgijos autoriais ir jų kūriniais.
1.3. Sieti pasaulinės teatro istorijos faktus į prasminę visumą.	1.3.1. Paaiškinti teatro meno ryšį su kitomis meno sritimis. 1.3.2. išvardyti ir apibūdinti teatro rūšis: dramos teatras, muzikinis teatras, lėlių teatras, pantomimos, šokio teatras, opera, baletas ir t. t.
2. Veiklos sritis - teatro kultūrinio ir meninio konteksto supratimas ir vertinimas	
Nuostata – domėtis savo aplinkos teatriniais ir kultūriniais reiškiniais, lankytis spektakliuose ir kituose kultūriniuose renginiuose	
Esminis gebėjimas – apibūdinti teatro kontekstą, stebėti ir vertinti savo aplinkos teatro reiškinius, aktyviai juose dalyvauti	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Dalyvauti ir vertinti spektaklius ir kitus teatrinis bei kultūrinius renginius ir reiškinius.	2.1.1. Apibūdinti stebėtų spektaklių ir teatro renginių kultūrinį ir meninį kontekstą; 2.1.2. išvardyti Lietuvos ir pasaulio žymiausius teatrus, režisierius, aktorius, scenografus, kompozitorius bei jų kurtus spektaklius.

2.2. Aktyviai dalyvauti kultūrinėje veikloje, meniniuose projektuose.	2.2.1. Apibūdinti meninės veiklos formas ir jų reikšmę savo aplinkos socialiniam kultūriniam gyvenimui; 2.2.2. parengti ir pristatyti kūrybinius projektus (pvz., rašinius apie stebėtus spektaklius, teatrų festivalius, interviu su atlikėjais ir pan.).
---	---

46. Rekomenduojamas teatro istorijos turinys:

46.1. teatro kūrinių stebėjimas, skaitymas ir apibūdinimas: istorinės teatrinės epochos, jų pagrindiniai bruožai, svarbiausi Lietuvos, Vakarų Europos ir kitų pasaulio šalių teatro faktai ir įvykiai, žymiausi Lietuvos ir pasaulio dramaturgijos autoriai ir jų kūriniai, įvairių teatro rūšių pažinimas, teatro meno ryšys su kitomis meno sritimis, teatro kūrinių stebėjimas ir analizė;

46.2. teatro kultūrinio ir meninio konteksto supratimas ir vertinimas: Lietuvos ir pasaulio žymiausi teatrai, režisieriai, aktoriai, scenografai, kompozitoriai bei jų kurti spektakliai, spektaklių bei kitų teatrinių ir kultūrinių renginių vertinimas, jų kultūrinis ir meninis kontekstas, kūrybinių projektų ruošimas.

VII SKYRIUS PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

48. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniaisiais.

49. Mokinių ugdymo pažangai vertinti taikyti ir derinti šiuos vertinimo metodus: formuojamąjį, diagnostinį ir apibendrinamąjį. Vertinimo rezultatų fiksuojami dešimtbalėje skalėje.

50. Formuojamasis vertinimas atliekamas žodžiu, komentaru nuolat, bendradarbiaujant mokiniui ir mokytojui ir nesiejamas su pažymiu, siekiama pastiprinti daromą pažangą, numatyti perspektyvą, skatinti mokinį analizuoti savo pasiekimus ir kelti meninio ugdymosi motyvaciją.

51. Diagnostinis vertinimas taikomas, siekiant išsiaiškinti mokinio tam tikro ugdymosi laikotarpio pasiekimus ir pažangą. Vertinami mokinių ugdymo pasiekimai, kūrybinis rezultatas pagal mokyklos nustatytą tvarką ir kriterijus.

52. Apibendrinamasis vertinimas taikomas baigus ugdymo metus (pusmetį) ir (arba) visą programą.

53. Galima taikyti kaupiamojo vertinimo tipą, kai, orientuojantis į ugdymo(si) laikotarpio pradžioje numatytus ugdymo(si) tikslus, apibendrinami diagnostinio vertinimo rezultatui, mokinio pasirengimas ugdomajai veiklai, aktyvumas, reflektavimas, savarankiškumas, dalyvavimas renginiuose, projektuose ir pan.

54. Gali būti taikoma įgytų gebėjimų patikrinimo forma (koncertai, parodos, peržiūros, įskaitos, egzaminai ir kt.) pagal mokyklos nustatytą tvarką ir kriterijus.

55. Asmeniui, baigusiam Programą, išduodamas pažymėjimas.